

ریاست جمهوری
سازمان برنامه و بودجه کشور
دفترخانه شورای عالی آمایش سرزمین

اسناد آمایش ۳۱ استان کشور

مُصوب شورای عالی آمایش سرزمین ۱۳۹۹/۱۲/۱۱

ریاست جمهوری
سازمان برنامه و بودجه کشور
دیسرناز شوراعالی آمایش سرزمین

۳.....	سند آمایش استان گلستان.....
۳۶.....	سند آمایش استان گیلان.....
۶۹.....	سند آمایش استان سمنان.....
۹۰.....	سند آمایش استان مازندران.....
۱۲۵.....	سند آمایش استان اردبیل.....
۱۵۱.....	سند آمایش استان آذربایجان غربی.....
۱۷۵.....	سند آمایش استان آذربایجان شرقی.....
۲۰۴.....	سند آمایش استان کردستان.....
۲۳۳.....	سند آمایش استان ایلام.....
۲۵۶.....	سند آمایش استان لرستان.....
۲۸۱.....	سند آمایش استان کرمانشاه.....
۳۰۰.....	سند آمایش استان همدان.....
۳۱۹.....	سند آمایش استان چهارمحال و بختیاری.....
۳۳۵.....	سند آمایش استان خوزستان.....
۳۵۷.....	سند آمایش سرزمین استان اصفهان.....
۳۹۷.....	سند آمایش استان کهگیلویه و بویراحمد.....
۴۲۶.....	سند آمایش استان فارس.....
۴۴۷.....	سند آمایش استان بوشهر.....
۴۷۸.....	سند آمایش استان قم.....
۵۰۱.....	سند آمایش استان البرز.....
۵۱۹.....	سند آمایش استان تهران.....
۵۴۳.....	سند آمایش استان قزوین.....
۵۶۷.....	سند آمایش استان مرکزی.....
۵۹۴.....	سند آمایش استان زنجان.....
۶۲۳.....	سند آمایش استان سیستان و بلوچستان.....
۶۵۴.....	سند آمایش استان یزد.....
۶۸۸.....	سند آمایش استان کرمان.....
۷۲۶.....	سند آمایش استان هرمزگان.....
۷۴۸.....	سند آمایش استان خراسان جنوبی.....
۷۸۲.....	سند آمایش استان خراسان رضوی.....
۸۱۲.....	سند آمایش استان خراسان شمالی.....

ریاست جمهوری

سازمان برنامه و بودجه کشور

دسیرناژ شوراعالی آمايش سرزمین

شورایعالی آمايش سرزمین

به استناد جزء یک بند الف ماده ۲۶ قانون برنامه ششم توسعه جمهوری اسلامی ایران و ماده ۳۲ قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور، شورایعالی آمايش سرزمین در جلسه مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۱۱، سند آمايش استان سیستان و بلوچستان در افق ۱۴۲۴ را در دو قسمت راهبردی و اجرایی به شرح زیر تصویب نمود:

سند آمايش استان سیستان و بلوچستان

ماده ۱- تعاریف و مفاهیم

در این سند اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:

شورایعالی: شورایعالی آمايش سرزمین

دبیرخانه: دبیرخانه شورایعالی آمايش سرزمین

اهداف بنیادین توسعه فضایی استان: اهداف بنیادین غایت خواست‌های جامعه در حوزه‌های اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و زیست‌محیطی بوده که در قالب رویکرد تفکر ارزشی و مبتنی بر ارزش‌ها و آرمان‌های حاکم بر جامعه، احکام و الزامات اسناد فرادست ملی - منطقه‌ای، شناخت قابلیت‌ها و احصاء مسائل جامعه استخراج شده و مبنایی برای طراحی چشم‌انداز توسعه استان می‌باشد.

نقش استان در تقسیم کار ملی و منطقه‌ای: نقش استان در تقسیم کار ملی و منطقه‌ای مبتنی بر تحلیل روندها و گرایشات پیشین، الزامات اسناد فرادست ملی و منطقه‌ای و بررسی دقیق بر روی منابع، استعدادها و شایستگی‌های بالقوه یا بالفعل و نیز تخصص‌ها و مزیت‌های فعلی یا آتی استان در دو سطح جداگانه ملی و منطقه‌ای (متناسب با شعاع عملکردی هر نقش یا تخصص) شناسایی و تعریف می‌شود.

چشم‌انداز توسعه استان و مأموریت‌های آن: چشم‌انداز، تصویر آینده مطلوب و دلپذیر یک جامعه بوده که باورپذیری، شفافیت، جذابیت، یکپارچگی، جامعیت و برانگیزانندگی آن، سبب اجماع، ترغیب و جهت‌دهی به همه نیروهای توسعه در راستای تحقق آن می‌شود. چشم‌انداز توسعه استان مبتنی بر الزامات اسناد فرادست ملی - منطقه‌ای، اهداف بنیادین، عدم قطعیت‌های شناسایی شده، شناخت قابلیت‌ها و احصاء مسائل استان، دیدگاه‌های نخبگان و مقامات ارشد استانی و منبعث شده از نقاط لنگرگاهی (عملکردهای اصلی استان، آوازه یا برند استان و ...) در چارچوب رویکرد آینده‌نگاری استخراج می‌شود. مأموریت‌های توسعه استان نیز منبعث از سازوکار شناسایی اهداف بنیادین و استخراج چشم‌انداز، بازتاب‌دهنده جهت‌گیری‌ها و تخصص‌های توسعه استان و عرصه‌ها یا قلمروهای اولویت‌دار توسعه استان می‌باشد.

ریاست جمهوری

سازمان برنامه و بودجه کشور

دسیرناژ شوراعالی آمایش سرزمین

شورای عالی آمایش سرزمین

راهبردهای پابرجا: راهبردهای پابرجا راهبردهایی هستند که می‌تواند پاسخگوی آینده‌های متعدد ممکن باشد، بدون آن که در برخی آینده‌ها، موجب خسارت شدیدی شود. در سند آمایش استان، این راهبردها، راهبردهایی هستند که مبتنی بر کاربست تکنیک سناریونگاری، از بیشترین پابرجایی (ثبات، کارایی و کاربردپذیری) در تمامی سناریوهای مختلف توسعه فضایی استان و زمینه‌سازی تحقق سازمان فضایی افق توسعه یافتگی استان برخوردار هستند.

شکل‌بندی کلان نظام فضایی: شکل‌بندی کلان نظام فضایی یا همان طرح پایه آمایش استان، مبتنی بر راهبردهای پابرجا و استنتاج الزامات فضایی این راهبردها، قلمروهای اصلی و مراکز عمده زیست و فعالیت، شبکه‌های اصلی زیربنایی و کریدورهای ارتباطی و قلمروهای اولویت‌دار توسعه فعالیت و استقرار جمعیت و قلمروهای نامناسب توسعه فعالیت و استقرار جمعیت استان را مشخص می‌نماید.

تخصص‌ها و اولویت‌های توسعه استان: تخصص‌های نواحی (مناطق) استان در قالب گداهای تفصیلی تر فعالیت‌ها و عرصه‌های اولویت‌دار توسعه در این نواحی (مناطق) در راستای شکل‌بندی کلان نظام فضایی طرح می‌گردد. سیاست‌های سرزمینی توسعه بخش‌ها در استان: مجموعه اقدامات و دستورالعمل‌های معینی که در جهت رسیدن به هدف یا اهداف موردنظر در برنامه آمایش استان، در چارچوب‌های راهبردهای مشخص شده تعیین و به اجرا گذاشته می‌شود.

تصویر سازمان فضایی استان در افق توسعه یافتگی: از رویهم گذاری لایه‌های مختلف شکل‌بندی الگوی استقرار فعالیت‌ها، الگوی نظام سکونتگاهی، الگوی نظام خدمات اجتماعی، الگوی نظام خدمات برتر، الگوی شبکه‌های زیربنایی به همراه لایه‌های پایه نظیر لایه‌های پهنه‌بندی‌های طبیعی، تقسیمات کشوری و ... تصویر شکل‌بندی سازمان فضایی استان را شکل می‌گیرد.

برنامه‌های اجرایی آمایش استان: مجموعه‌ای از طرح‌ها و پروژه‌های هماهنگ و هم‌راستا که در چارچوب یک برنامه (بخشی یا سرزمینی) شکل می‌گیرند و با اجرای آن‌ها در چارچوب جهت‌گیری‌های کلان و روش‌های اجرایی از پیش اندیشیده شده، هدف‌های برنامه آمایش استان محقق می‌شود.

آب قابل برنامه‌ریزی: سهم آب استان از منابع آب تجدیدپذیر حوضه‌های آبریز درجه ۲ سی گانه کشور که استان یکی از ذینفعان آن حوضه آبریز بوده و یا از طریق طرح‌های انتقال بین حوضه‌ای، منابع آب به استان منتقل می‌شود. منابع آب قابل برنامه‌ریزی شامل منابع متعارف (سطحی و زیر سطحی) و منابع آب غیرمتعارف (پساب و منابع آب شور و لب شور درون سرزمینی و منابع آب نمک‌زدایی دریا) می‌باشد.

ماده ۲- سند راهبردی آمایش استان سیستان و بلوچستان به قرار زیر است:

۲-۷- اهداف بنیادین

ریاست جمهوری

سازمان برنامه و بودجه کشور

دسیرناژ شوراعالی آمایش سرزمین

شورای عالی آمایش سرزمین

- یکپارچگی ملی و سرزمینی و تقویت هویت ایرانی - اسلامی؛
  - تقویت سرمایه اجتماعی و توانمندسازی جوامع محلی استان؛
  - نظام سکونتی - فعالیتی متعادل، متوازن و مبتنی بر ظرفیت‌های محیطی؛
  - تحقق نظام متوازن خدمات و توسعه شبکه‌های زیربنایی درون و برون استانی؛
  - خروج از انزوای جغرافیایی استان؛
  - حفاظت فعال و بهره‌برداری منطقی، خردمندانه و آگاهانه از منابع طبیعی استان؛
  - مدیریت بهینه منابع آب و انرژی؛
  - تحقق کشاورزی اقتصادی و توانمندسازی بخش کشاورزی استان؛
  - تحقق جایگاه استان در شبکه حمل و نقل ملی و بین‌المللی؛
  - ارتقا جایگاه صنعتی و معدنی استان در سطح کشور؛
  - بهره‌برداری صحیح از پتانسیل‌های گردشگری استان؛
  - ارتقاء سطح امنیت استان از طریق بکارگیری الزامات دفاعی، امنیتی، پدافند غیرعامل و مدیریت بحران
- در برنامه‌های توسعه‌ای استان

۲-۸- نقش استان در تقسیم کار ملی و منطقه‌ای

نقش و وظایف تخصصی استان در تقسیم کار ملی

کشاورزی

- گیاهان دارویی در شهرستان‌های خاش، دلگان، سراوان، ایرانشهر و زابل.
- میوه‌های گرمسیری (موز و انبه...) و نیمه گرمسیری (خرما و ...) و خارج از فصل در شهرستان‌های چابهار، کنارک، سراوان، ایرانشهر، نیکشهر و سیب و سوران.
- محصولات جالیزی در شهرستان‌های زابل، زهک، هامون، هیرمند، نیمروز و دلگان.
- پرورش شتر در شهرستان‌های خاش، زاهدان، دلگان، کنارک، چابهار و نیمروز.

شیلات

- تقویت بنادر صیادی (صنایع تبدیلی و تکمیلی) در شهرستان‌های چابهار و کنارک.
- پرورش میگو و مروارید در شهرستان‌های چابهار و کنارک.
- تولید و تکثیر ماهیان خاویاری در شهرستان‌های زابل، نیمروز، زهک و هیرمند.

صنعت و معدن

- صنایع پتروشیمی و پالایشگاهی در شهرستان‌های چابهار و کنارک.

ریاست جمهوری

سازمان برنامه و بودجه کشور

دسیرناژ شوراعالی آمایش سرزمین

شورای عالی آمایش سرزمین

- صنایع فلزات اساسی و محصولات فلزی در شهرستان‌های چابهار و کنارک.
- صنایع ساخت خودرو در شهرستان‌های زاهدان و چابهار.
- صنایع دریایی (شناورهای دریایی قطعات و لوازم یدکی آنها و کارخانه تعمیر و اسکراب کشتی) در شهرستان‌های چابهار و کنارک.

- صنایع شیمیایی، بهداشتی و دارویی در شهرستان‌های زاهدان و چابهار.
- صنایع کانی‌های فلزی در شهرستان‌های هامون، نیمروز، زاهدان، خاش و ایرانشهر.
- صنایع کانی‌های غیر فلزی در شهرستان‌های زاهدان، خاش، ایرانشهر و میرجاوه.

بازرگانی

- دروازه ورودی به آبهای آزاد و هاب بازرگانی منطقه و ترانزیت در شهرستان چابهار.
- ایجاد و توسعه مناطق آزاد تجاری در شهرستان‌های چابهار، زابل و زهک.
- ایجاد و توسعه مناطق ویژه اقتصادی استان در شهرستان‌های سراوان، میرجاوه و سرباز.
- توسعه و تجهیز بازارچه‌های مرزی در شهرستان‌های چابهار، سراوان، سرباز، میرجاوه، زابل، نیمروز و هیرمند.

گردشگری

- گردشگری دریایی در شهرستان‌های چابهار و کنارک.
- گردشگری تاریخی در شهرستان‌های زابل، سراوان و نیکشهر.
- گردشگری طبیعی در شهرستان‌های چابهار، کنارک و خاش.
- گردشگری سلامت (گردشگری پزشکی) در شهرستان‌های زاهدان، زابل، ایرانشهر و چابهار.

خدمات برتر

- بیمه با عملکرد فراملی و مشاوران حقوقی در شهرستان چابهار.
- مهندسين مشاور و پیمانکاران، حسابرسان و موسسات بازاریابی در شهرستان‌های زاهدان، چابهار، زابل.

حمل و نقل

- خدمات تخصصی حمل و نقل و تقویت نهادهای حرفه‌ای فعال در زمینه ترانزیت کالا در شهرستان‌های زاهدان، چابهار و زابل.
- تجهیز و تقویت کریدور بین‌المللی محور شرق منطبق بر بزرگراه آسیایی (AHV5) در شهرستان‌های زاهدان، خاش، ایرانشهر، نیکشهر، چابهار هامون، نیمروز و زابل.

ریاست جمهوری

سازمان برنامه و بودجه کشور

دستگاه مشاوران عالی آمایش سرزمین

شورای عالی آمایش سرزمین

- تجهیز کریدورهای شرقی - غربی کشور منطبق بر بزرگراه های آسیایی (AH۲) و (AH۱) در شهرستان های سراوان، ایرانشهر، زاهدان، چابهار، کنارک، نیکشهر، سرباز، زهک، فنوج و دلگان.
- توسعه و تقویت شبکه حمل و نقل هوایی در شهرستان چابهار.

آب

- تأمین آب از طریق نمک زدایی از آب دریا در شهرستان های چابهار و کنارک.
- بهره برداری از رودخانه ها و دریاچه های مرزی در شهرستان های زهک، نیمروز و هیرمند.

انرژی

- تولید انرژی های بادی - خورشیدی با امکان صادرات در شهرستان های نیمروز، هیرمند، هامون، زابل، خاش و زاهدان.
- ایجاد زیرساخت و توسعه صادرات گاز در شهرستان سرباز، مهرستان، سراوان و میرجاوه.

دفاعی و امنیتی

- نقش کلیدی در تامین دفاع مرزی، امنیت ملی و پدافند غیرعامل

نقش و وظایف تخصصی استان در تقسیم کار منطقه ای

کشاورزی

- محصولات جالیزی و خارج از فصل در شهرستان های زابل، زهک، هامون، هیرمند، نیمروز، سرباز، چابهار، کنارک، سراوان، ایرانشهر، خاش، دلگان، مهرستان، قصرقند و بمپور.
- گیاهان دارویی در شهرستان های خاش، سراوان، ایرانشهر و زابل، زهک، هیرمند، هامون، نیمروز، زاهدان، مهرستان و دلگان.
- میوه های گرمسیری و نیمه گرمسیری در شهرستان های ایرانشهر، سیب و سوران، فنوج، نیکشهر، قصرقند، دلگان، بمپور، سرباز، مهرستان، چابهار، سراوان و کنارک.
- دامداری سبک و سنگین با محوریت نژادهای بومی در شهرستان های نیمروز، هامون، هیرمند، زابل و زهک.
- پرورش شتر در شهرستان های ایرانشهر، میرجاوه، کنارک، چابهار، نیکشهر، دلگان، زاهدان، نیمروز و بمپور.

شیلات

- تقویت بنادر صیادی (صنایع تبدیلی و تکمیلی) در شهرستان های چابهار و کنارک.
- آبی پروری در شهرستان های نیمروز، هامون، هیرمند، زابل، زهک، ایرانشهر، خاش، قصرقند، بمپور، کنارک و چابهار.

ریاست جمهوری

سازمان برنامه و بودجه کشور

دستگاه مشاوران عالی آمایش سرزمین

شورای عالی آمایش سرزمین

- پرورش میگو و مروارید در شهرستان‌های چابهار و کنارک.

- تولید و تکثیر ماهیان خاویاری در شهرستان‌های زابل، نیمروز، زهک و هیرمند.

صنعت و معدن

- صنایع دریایی (شناورهای دریایی قطعات و لوازم یدکی آنها و کارخانه تعمیر و اسکراب کشتی) در شهرستان‌های چابهار و کنارک.

- صنایع غذایی و سلولزی در شهرستان‌های زاهدان، میرجاوه، ایرانشهر، زابل، هیرمند، زهک، چابهار و سراوان.

- صنایع شیمیایی، بهداشتی و دارویی در شهرستان‌های زاهدان، چابهار، ایرانشهر، زابل و دلگان.

- صنایع کشاورزی و ماشین آلات کشاورزی در شهرستان‌های چابهار، کنارک، ایرانشهر، زاهدان، زابل و زهک.

- صنایع کانی‌های فلزی در شهرستان‌های چابهار، کنارک، سیب‌وسوران، زاهدان، خاش و ایرانشهر.

- صنایع کانی‌های غیرفلزی در شهرستان‌های نیمروز، زاهدان، خاش، ایرانشهر، سراوان، سرباز، نیکشهر، چابهار، کنارک، فنوج، دلگان و میرجاوه.

- بهره‌برداری معدنی (سنگ مس) در شهرستان‌های زاهدان، میرجاوه، خاش و ایرانشهر.

- بهره‌برداری معدنی (آنتیموان) در شهرستان‌های نیمروز، هامون، زاهدان و میرجاوه.

- بهره‌برداری معدنی (سنگ آهک) در شهرستان‌های زاهدان، نیکشهر، ایرانشهر، خاش، سراوان و سرباز.

- سایر معادن (پوزولان، کرومیت، گرانیت، منگنز، سنگ آهن، خاک صنعتی، نقره، طلا) در

شهرستان‌های نیمروز، هامون، زاهدان، خاش، ایرانشهر، دلگان، نیکشهر، سرباز، مهرستان، سیب‌وسوران، سراوان و چابهار.

بازرگانی

- خدمات پشتیبان تجارت و بازرگانی در شهرستان‌های چابهار، کنارک، فنوج، دلگان، قصرقند، بمپور، خاش، ایرانشهر، زاهدان، نیمروز، هامون و زابل.

گردشگری

- گردشگری دریایی در شهرستان‌های چابهار و کنارک.

- گردشگری طبیعی (بوم‌گردی) در شهرستان‌های چابهار، سرباز، کنارک، نیکشهر، نیمروز، هامون، ایرانشهر، فنوج، خاش، میرجاوه، زاهدان، زابل.

ریاست جمهوری

سازمان برنامه و بودجه کشور

دسیرفناژ شوراعالی آمایش سرزمین

شورایعالی آمایش سرزمین

- صنایع دستی در شهرستان های چابهار، کنارک، زابل، هیرمند، هامون، ایرانشهر، خاش، میرجاوه، زاهدان و سراوان.

- گردشگری تاریخی در شهرستان های چابهار، کنارک، زابل، ایرانشهر، خاش، میرجاوه و سراوان.

خدمات برتر

- بیمه - خدمات مالی - خدمات حقوقی در شهرستان های زاهدان، چابهار، ایرانشهر، زابل و سراوان.

- خدمات فنی و مهندسی در شهرستان های چابهار، ایرانشهر، زاهدان و زابل.

حمل و نقل

- توسعه خدمات تخصصی حمل و نقل و انبارداری در شهرستان های چابهار، ایرانشهر، خاش، زاهدان، زابل، میرجاوه، سراوان، سرباز و نیکشهر.

- نقش لجستیکی و بازرگانی در شهرستان های چابهار، نیکشهر، ایرانشهر، زاهدان، هامون و نیمروز.

- تامین خدمات پشتیبان حمل و نقل (راهوندی) در شهرستان های چابهار، نیک شهر، ایرانشهر، خاش، زاهدان، زابل، هامون، نیمروز، هیرمند، میرجاوه، سراوان، قصرقند، بمپور و فنوج.

- تجهیز کریدورهای شرقی - غربی کشور منطبق بر بزرگراه های آسیایی (AH۲) و (AH۱) در شهرستان های سراوان، ایرانشهر، زاهدان، چابهار، کنارک، نیکشهر، سرباز، هیرمند، زهک، زابل، هامون، فنوج و دلگان.

آب

- تأمین آب از طریق نمک زدایی از آب دریا در شهرستان های چابهار و کنارک.

- تامین آب و آبرسانی، شبکه آبیاری و زهکش و احداث سد و بندهای ذخیره آب در شهرستان های سراوان، زاهدان، خاش، سیب و سوران، سرباز، ایرانشهر، بمپور، کنارک، چابهار و مهرستان.

انرژی

- تولید انرژی های تجدیدپذیر بادی - خورشیدی در شهرستان های زابل، نیمروز، هیرمند، هامون، دلگان، زاهدان، میرجاوه، خاش، ایرانشهر، سراوان و سواحل جنوبی استان.

- تولید انرژی های برق حرارتی با امکان صادرات در شهرستان های سراوان، خاش، زابل، ایرانشهر و زاهدان.

- تولید انرژی های انرژی ناشی از جزرومد در شهرستان های چابهار و کنارک.

- ایجاد زیرساخت و توسعه تاسیسات گازرسانی در کلیه شهرستان های استان.

دفاعی و امنیتی

ریاست جمهوری

سازمان برنامه و بودجه کشور

دسیرناژ شوراعالی آمایش سرزمین

شورای عالی آمایش سرزمین

- نقش اساسی در دفاع و امنیت منطقه و تحقق اهداف پدافند غیرعامل و امنیت ملی

۹-۲- چشم انداز توسعه استان

استان سیستان و بلوچستان در افق چشم انداز ۱۴۲۴ در پرتو کوشش جمعی شهروندان استان به عنوان مردمانی خلاق و پرکار، مشارکت فعال تمامی ذینفعان و بهره مندی خردمندان از تمامی ظرفیت‌ها و پتانسیل‌های موجود به عنوان سرمایه‌های جریان توسعه هوشمند و نوآورانه استان، استانی است با توسعه جامع، امنیت پایدار و همبسته با سرزمین، متناسب با مقتضیات فرهنگی، جغرافیایی و تاریخی، با هویت اصیل ایرانی-اسلامی، به دور از نگرش‌های سنتی ضد توسعه و ایفاگر نقش سازنده در تعاملات ملی و فراملی، دارای سازمان فضایی متوازن و همگرا با کشور، با تاکید بر حفاظت از محیط‌زیست، بهره‌برداری منطقی از منابع و جایگاه مناسب در شاخص‌های توسعه انسانی و اقتصادی کشور، دروازه تجارت و حلقه اتصال کشورهای آسیای میانه و افغانستان به آب‌های آزاد که با رعایت الزامات و ملاحظات دفاعی، امنیتی و پدافند غیرعامل دارای ویژگی‌های زیر است:

- سیستان و بلوچستان در افق چشم انداز؛ با بهره‌گیری از ظرفیت‌های بومی و توسعه سرمایه‌های انسانی متخصص و کارآمد، ضمن خلق رفاه و توزیع منصفانه آن در جامعه عاری از نابرابری، گامی موثر در مسیر فقرزدایی و ارتقا امنیت پایدار و تقویت پیوندهای قومی و مذهبی در چارچوب هویت ملی برداشته است.

- سیستان و بلوچستان در افق چشم انداز؛ برخوردار از شهرهای پررونق، روستاهای آباد و مولد با تاکید بر بازآرایی تعاملات و تمهید ترتیبات توسعه پایدار و متوازن که ضمن توزیع خدمات و زیرساخت‌های هوشمند، سبز و پایدار، در تامین منابع آب و انرژی خودکفا بوده و با صادرات خدمات برتر، دارای زیرساخت‌های همبسته با کشورهای پاکستان و افغانستان به منظور افزایش عمق استراتژیک و امنیت پایدار مبتنی بر تعاملات فی مابین در مرزهای شرقی کشور است.

- سیستان و بلوچستان در افق چشم انداز؛ زیست‌بومی است پایدار، که با ملاحظات طبیعی و تاب‌آوری زیست‌محیطی، مدیریت صحیح منابع آبی و هدایت فرآیند توسعه، شرایط خشک‌سالی را تعدیل بخشیده و از طریق نمک زدایی آب دریا، یکی از پشتوانه‌های تضمین دسترسی به منابع آب پایدار برای استان‌های شرقی و مرکزی کشور است.

- سیستان و بلوچستان در افق چشم انداز؛ دارای بخش کشاورزی پویا متناسب با مقتضیات طبیعی، برخوردار از فناوری‌های نوین و الگوی کشت همساز با محیط در راستای حفاظت و توسعه گونه‌های بومی و توانمند در تولید ثروت و تضمین منافع پایدار بهره‌برداران بخش‌های زراعت، باغداری، شیلات و دامپروری از طریق تکمیل زنجیره تولید است.

ریاست جمهوری

سازمان برنامه و بودجه کشور

دسیرناژ شوراعالی آمایش سرزمین

شورای عالی آمایش سرزمین

- سیستان و بلوچستان در افق چشم انداز؛ یکی از بازیگران اصلی اقتصاد جنوب غرب آسیا و بهره مند از زیر ساخت های مجهز حمل و نقل و ارتباطات و حلقه اتصال به تجارت جهانی است. بندر چابهار به عنوان دروازه ورود به آب های آزاد، ضمن ارتقای امنیت تجاری کشور در شرایط خاص، ایفاگر نقش فراملی و رقابت پذیر و دارای جایگاه ممتاز در زنجیره حمل و نقل بین الملل و دروازه تجارت جهانی کشورهای آسیای میانه، افغانستان، روسیه و شمال اروپا با آسیای جنوب شرقی و افریقا است.
- سیستان و بلوچستان در افق چشم انداز؛ دارای جایگاه مناسب در توسعه صنعتی کشور، برخوردار از طیف متنوعی از صنایع پیشرفته و دانش بنیان، میزبان فعالیت های صنعتی پایه از جمله صنایع فلزات اساسی، پالایشگاهی، پتروشیمی و صنایع معدنی در مقیاس ملی و فراملی و کانون استقرار صنایع تبدیلی و تکمیلی کشاورزی، شیلاتی، محصولات بهداشتی، صنایع غذایی، صنایع شیمیایی و دارویی با رویکرد استقرار صنایع تولید کننده کالاهای مورد نیاز استان و کشورهای منطقه است.
- سیستان و بلوچستان در افق چشم انداز؛ بستر همکاری و سرمایه گذاری های مشترک با کشورهای خارجی، کانون نوین اقتصاد دریایا پیه کشور با تاکید بر توسعه سواحل مکران و قطب جدید صادرات انرژی است.
- سیستان و بلوچستان در افق چشم انداز؛ از پتانسیل های اصلی توسعه گردشگری کشور با تکیه بر ارائه طیف متنوعی از فرصت ها و خدمات گردشگری و رقابت پذیر در سطح کشورهای منطقه از طریق معرفی سبک نوین گردشگری ایرانی - اسلامی است.

۲-۱۰- ماموریت های توسعه استان

- حفاظت از منابع زیست محیطی به منظور پایداری توان های اکولوژیک، و قابلیت های طبیعی بویژه منابع آب و خاک؛
- تامین آب شرب و کشاورزی مورد نیاز جمعیت و پهنه های مناسب کشاورزی؛
- احیای جایگاه و نقش تاریخی و راهبردی منطقه در مسیر راه ابریشم، جاده مروارید و سایر شاهراه ها و کریدورهای شمالی - جنوبی و شرقی - غربی جهانی و در حوزه اقیانوس هند، در عرصه تجارت جهانی؛
- توسعه و نوین سازی فعالیت های بازرگانی خارجی و ترانزیت کالا با تاکید بر فعالیت ها و تمهیدات لجستیکی؛
- تحدید فعالیت های اقتصاد غیر رسمی با اصلاح ساختارها و تقویت بخش رسمی اقتصاد استان و ایجاد فرصت های شغلی؛

ریاست جمهوری

سازمان برنامه و بودجه کشور

دسیرناژ شوراعالی آمایش سرزمین

شورای عالی آمایش سرزمین

- ارتقای شاخص‌های توسعه انسانی به ویژه در جامعه زنان، کاهش شکاف بین میزان شاخص‌های توسعه انسانی استان با سطح ملی، گسترش عدالت اجتماعی و تعادل فضایی؛
- تقویت پیوندها و مناسبات اقتصادی و تجاری فراملی با بهره‌گیری از موقعیت جغرافیای سیاسی-اقتصادی استان، ارتقا و گسترش کارکردهای فرامرزی استان با تاکید بر حمل و نقل دریایی و خطوط منظم کشتیرانی؛
- تقویت پیوندها و تعامل ساختارهای اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی استان با سطح ملی، ارتقا نقش و جایگاه استان در کشور؛
- به کارگیری قابلیت‌ها و استعدادهای موجود و ایجاد مزیت‌های جدید در سطح استان به منظور ارتقای نقش و سهم استان در اقتصاد ملی؛
- تقویت و گسترش همگرایی قومی و مراودات و تبادلات فرهنگی مردم استان در سطح استان و با سایر مناطق کشور؛
- ایجاد پیوندهای بهینه منطقه‌ای و استانی با تأکید بر توسعه راه‌های روستایی، راه‌های فرعی و محورهای بین استانی؛
- گسترش و توسعه زیر ساخت‌های ارتباطی و فناوری اطلاعات برای رشد اقتصادی و ایفای نقش‌های فراملی، تبدیل منطقه مکران و بندر چابهار به هاب ارتباطات در مقیاس بین‌المللی؛
- بهره‌برداری مطلوب از توان گردشگری استان در جهت توسعه پایدار به منظور ارتقاء نقش و عملکرد آن در سطوح ملی و جهانی.

۲-۱۱- راهبردهای پابرجا

- به کارگیری تمهیدات لازم به منظور رفع بی‌اعتمادی و باور تبعیض بین مردم سیستان و بلوچستان؛
- حفظ و ارتقاء ویژگی‌های هویتی و ارزش‌های فرهنگی بومی استان به منظور تقویت وحدت ملی و همگرایی فرهنگی در پیوند با فرهنگ ملی؛
- کاهش آسیب‌های اجتماعی و تأمین امنیت پایدار با گسترش مشارکت عمومی و افزایش نشاط و شادابی در استان؛
- فقرزدایی و تعدیل نابرابری‌های ناحیه‌ای، اجتماعی و اقتصادی در قلمرو استان؛
- ساماندهی حفره‌ها و گسست‌های فضایی (سکونت و فعالیت) استان به منظور توسعه متوازن و متعادل فضایی؛
- تقویت و گسترش خدمات برتر دانش محور در جهت توسعه تعاملات و ارتباطات فراملی؛

ریاست جمهوری

سازمان برنامه و بودجه کشور

دسیرناژ شوراعالی آمایش سرزمین

شورای عالی آمایش سرزمین

- تجهیز فضاها و مراکز شهری و روستایی استان بر مبنای استانداردها و ضوابط خدمات رسانی؛
  - ایفای نقش ملی و فراملی استان با تاکید و توجه به مناطق ویژه اقتصادی و قطب‌های ترانزیت کالا در استان؛
  - حفاظت از منابع و میراث طبیعی و تعادل‌های زیست‌محیطی استان بویژه ذخیره گاه‌های زیستی و اکوسیستم‌های نادر به منظور پایداری توان‌های اکولوژیک؛
  - ساماندهی و ارتقاء ظرفیت‌های مقابله با مخاطرات و بلایای محیطی در استان؛
  - مدیریت تامین، انتقال و مصرف آب مورد نیاز استان برای شرب، کشاورزی و صنعت؛
  - توسعه و تقویت شبکه تأمین و انتقال نیرو و تجهیز استان با استفاده از انرژی‌های نو و پاک و صدور آن به کشورهای همسایه؛
  - افزایش بهره‌وری عوامل تولید کشاورزی و دامی؛
  - توسعه پایدار و همه‌جانبه و کیفی بخش کشاورزی؛
  - بهره‌گیری از موقعیت جغرافیایی استان و گسترش شبکه‌های ارتباطی جاده‌ای، ریلی و دریایی برای دسترسی به مبادی خارجی کشور، بازارهای بین‌المللی و تقویت پیوندها با استان‌های همجوار؛
  - تحول در فعالیت‌های صنعتی و معدنی استان بر مبنای توسعه و اقتصاد دانایی‌محور به پشتوانه موقعیت مناسب منطقه‌ای و ذخایر معدنی؛
  - توسعه و گسترش گردشگری در استان با ارتقاء نقش و عملکرد آن در سطوح ملی و جهانی به پشتوانه جاذبه‌های منحصر بفرد، تامین زیرساخت‌های مناسب در جهت توسعه آتی استان.
- ۲-۱۲- شکل بندی کلان نظام فضایی استان (تصویر چشم‌انداز توسعه استان)**
- قلمروهای اولویت‌دار توسعه فعالیت و استقرار جمعیت**
- قلمروهای اولویت‌دار استقرار جمعیت**
- اولویت اول استقرار جمعیت در منطقه جنوبی استان (لبه ساحلی شهرستان‌های چابهار و کنارک و با تاکید بر منطقه شهری چابهار - تیس - کنارک)؛
  - اولویت دوم استقرار جمعیت در کریدور چابهار - پلان - پیشین - راسک - پارود - سرباز و تقویت سکونتگاه‌های مرزی به خصوص در منطقه شمالی با هدف تامین امنیت و امکان تسهیل مرادوات بازرگانی؛
  - اولویت سوم استقرار جمعیت در منطقه شهری ایرانشهر - محمدان - بمپور، منطقه شهری زابل و تقویت شهرهای سراوان، زابلی، سوران و هیدوج در منطقه شرقی؛

ریاست جمهوری

سازمان برنامه و بودجه کشور

دسیرناژ شوراعالی آمایش سرزمین

شورای عالی آمایش سرزمین

- اولویت چهارم استقرار جمعیت در سکونتگاه‌های راه‌نندی و متصل‌کننده استان با استان‌های مجاور نظیر سفیدآبه، نصرت آباد، بزمان، گلمورتی، چگرد، کتیج و زرآباد.

قلمروهای اولویت‌دار توسعه فعالیت

قلمروهای اولویت‌دار توسعه فعالیت های بخش کشاورزی

زراعت

- اولویت اول توسعه فعالیت‌های زراعی در منطقه شمالی (دشت سیستان) و منطقه جنوبی (دشت باهو کلات نکور، پیرسهراب عورکی)؛
- اولویت دوم توسعه فعالیت‌های زراعی در جنوب غربی منطقه مرکزی (دشت ایراندگان و کارواندر)، در غرب منطقه غربی (دشت ایرانشهر- بمپور، اسپکه و سردگال) و در شمال شرقی منطقه جنوبی (حوضه آبریز رودخانه سرباز شامل دشت پیشین و دشت راسک - سرباز)؛
- اولویت سوم توسعه فعالیت‌های زراعی در منطقه شرقی (دشت سراوان، زابلی و سیب و سوران)، میانه منطقه جنوبی (دشت نیکشهر، ساربوک و قصرقند)؛
- اولویت چهارم توسعه فعالیت‌های زراعی در جنوب غربی منطقه جنوبی (حوضه آبریز رودخانه زرآباد) و غرب منطقه مرکزی (دشت‌های آبخوان، گوهرکوه، کوهین، دومک، لادیز و حصاروئیه).

باغداری

- اولویت اول توسعه باغداری در منطقه جنوبی و در دشت‌های باهو کات نکور، پیرسهراب عورکی و زرآباد، منطقه شرقی و در دشت سراوان و زابلی و منطقه شمالی (دشت سیستان)؛
- اولویت دوم توسعه باغداری در منطقه شرقی در دشت سیب و سوران، منطقه غربی در دشت جازموریان و منطقه مرکزی در دشت خاش؛
- اولویت سوم توسعه باغداری در منطقه جنوبی در دشت‌های سرباز و قصرقند و نیکشهر؛

شیلات

- اولویت توسعه فعالیت‌های ماهیگیری و توسعه صنایع وابسته در منطقه جنوبی استان در خط ساحلی با تاکید بر بنادر گواتر، پسابندر، بریس، رودیک، گیشاب، رمین، تیس، پزم، گوردیم، بیردف، زرآباد و جد؛
- اولویت توسعه فعالیت‌های آبی‌پروری در منطقه شمالی استان (چاه‌نیمه‌ها) و رودخانه‌های دائمی (منطقه شرقی و جنوبی)؛
- اولویت توسعه مزارع پرورش میگو و کشت مروارید در نواحی ساحلی با تاکید بر شرق شهرستان چابهار؛

ریاست جمهوری

سازمان برنامه و بودجه کشور

دسیرناژ شوراعالی آمایش سرزمین

شورای عالی آمایش سرزمین

- اولویت توسعه تولید و تکثیر ماهیان خاویاری در منطقه شمالی استان (چاه نیمه ها).

دامداری و دامپروری

- اولویت پرورش شتر در منطقه مرکزی (خاش و زاهدان)، منطقه جنوبی (کنارک و چابهار) و غرب منطقه غربی و شمال منطقه شمالی؛

- اولویت پرورش دام بزرگ در منطقه مرکزی (زاهدان)، منطقه جنوبی (چابهار) و منطقه شمالی؛

- اولویت پرورش دام کوچک در میانه و شرق منطقه جنوبی و میانه منطقه شرقی.

قلمروهای اولویت دار توسعه فعالیت های بخش صنعت

- اولویت توسعه صنایع سنگین، آب بر در منطقه جنوبی استان (زون چابهار - تیس - کنارک)؛

- اولویت توسعه صنایع دانش بنیان در منطقه جنوبی و مرکزی استان؛

- اولویت توسعه صنایع بسته بندی و پشتیبان کشاورزی در مناطق شمالی و غربی (محور صنعتی بمپور -

محمدان - ایرانشهر)؛

- اولویت توسعه صنایع کالاهای مصرفی در منطقه شرقی (محور صنعتی سوران - سراوان - محمدان) و

منطقه مرکزی (محور زاهدان - میرجاوه) و منطقه شمالی (ادیمی - زابل - زهک)؛

- اولویت توسعه صنایع فرآوری مواد معدنی (محور صنعتی نوک آباد - خاش، زاهدان، نصرت آباد).

قلمروهای اولویت دار توسعه فعالیت های بخش معدن

- اولویت اول توسعه فعالیت های معدنی نوار نهبندان - ایرانشهر در غرب نصرت آباد با روند شمالی -

جنوبی به سمت کورین و غرب خاش؛

- اولویت دوم توسعه فعالیت های معدنی در شرق نصرت آباد از چهل کوره به سمت دومک و نهایتاً کوه

تفتان به سمت جنوب شرق تا حاشیه غربی دشت تهلاب در نزدیکی مرز پاکستان؛

- اولویت سوم توسعه فعالیت های معدنی در منطقه غربی و حاشیه شمالی زون مکران شامل نوار ایرانشهر

- میناب (شیخ عالی، احمدآباد، اسپکه، بزمان)؛

- اولویت چهارم توسعه فعالیت های معدنی در منطقه شرقی زون سراوان و نوار مرزی پیشین تا میرجاوه.

قلمروهای اولویت دار توسعه فعالیت های بخش خدمات

بازرگانی و لجستیک

- اولویت توسعه فعالیت های بازرگانی (بازارچه های مرزی و مناطق ویژه) در مناطق شرقی، غربی و

مرکزی؛

ریاست جمهوری

سازمان برنامه و بودجه کشور

دسیرناژ شوراعالی آمایش سرزمین

شورای عالی آمایش سرزمین

- اولویت توسعه فعالیت‌های بندری و لجستیک حمل و نقل در منطقه جنوبی (با تاکید بر بندر چابهار) و منطقه شمالی (با تاکید بر منطقه آزاد سیستان).

گردشگری

- اولویت اول توسعه گردشگری در شهرستان‌های چابهار، کنارک، خاش و زابل؛
- اولویت دوم توسعه گردشگری در شهرستان‌های ایرانشهر، سراوان، نیکشهر سرباز و زهک؛
- اولویت سوم توسعه گردشگری در شهرستان‌های زاهدان، مهرستان، قصرقند، فنوج و نیمروز؛
- اولویت چهارم توسعه گردشگری در شهرستان‌های میرجاوه، هامون، هیرمند، سیب و سوران و دلگان.

بهداشت و سلامت

- اولویت توسعه خدمات تخصصی درمانی در کانون‌های شهری پرجمعیت شامل شهرهای زاهدان، زابل و چابهار؛

- اولویت توسعه خدمات عمومی درمانی در کانون‌های شهری و مراکز منظومه‌های روستایی؛
- اولویت توسعه مراکز بهداشت و سلامت در مراکز مجموعه‌های روستایی؛

قلمروهای نامناسب توسعه فعالیت و استقرار جمعیت

محدودیت‌ها و ممنوعیت‌های ناشی از قوانین و مقررات (از جمله حرایم رودخانه‌ها، حرایم امنیتی-حفاظتی و ...)

قلمروهای نامناسب استقرار جمعیت

- غرب منطقه غربی در دشت هامون جازموریان، رحمت‌آباد، دلگان چاه کیچی و بخش‌های غربی از بزمان سردگال؛

- جنوب شرق منطقه مرکزی در دشت تهلاب؛
- غرب منطقه مرکزی در دشت دق کهورک و شمال غرب منطقه مرکزی در کویر لوت؛
- بخش‌های غربی محدوده شمالی در دشت هامون هیرمند.

قلمروهای نامناسب توسعه فعالیت

قلمروهای دارای محدودیت توسعه فعالیت‌های کشاورزی

- منطقه غربی در دشت ایرانشهر بمپور و اسپکه مسکوتان؛
- شرق منطقه جنوبی در دشت پیشین؛
- جنوب شرق منطقه مرکزی در دشت تهلاب؛
- منطقه شمالی در دشت هامون هیرمند.

قلمروهای دارای محدودیت توسعه فعالیت‌های صنعتی و معدنی

- مناطق حفاظت شده استان شامل گاندو، شیله، پوزک و بیرک؛

ریاست جمهوری

سازمان برنامه و بودجه کشور

دسیرناژ شوراعالی آمایش سرزمین

شورایعالی آمایش سرزمین

- پناهگاه حیات وحش هامون و حوزه جازموریان.

ماده ۳- سند اجرایی آمایش استان سیستان و بلوچستان به قرار زیر است:

۳-۴- تخصص ها و اولویت های توسعه استان

زراعت

- در شهرستان های چابهار، کنارک، زابل، زهک، هیرمند، هامون، سراوان، سرباز، نیکشهر، ایرانشهر و بمپور.

باغداری

- در شهرستان های خاش، زهک، سراوان، دلگان، مهرستان، چابهار، کنارک، هیرمند، قصرقند و فنوج.

شیلات و آبی پروری

- در شهرستان های چابهار، کنارک، زهک، نیمروز، هیرمند، زابل، ایرانشهر، خاش، سرباز و بمپور.

صنعت

- صنایع دریایی (شناورهای دریایی قطعات و لوازم یدکی آنها و کارخانه تعمیر و اسکراب کشتی) در شهرستان های چابهار و کنارک؛

- صنایع پتروشیمی و پالایشگاهی در شهرستان های چابهار و کنارک؛

- صنایع فلزات اساسی و محصولات فلزی در شهرستان های چابهار و کنارک؛

- صنایع شیمیایی، بهداشتی و دارویی در شهرستان های زاهدان، چابهار، ایرانشهر، زابل و دلگان؛

- صنایع کشاورزی و ماشین آلات کشاورزی در شهرستان های چابهار، کنارک، ایرانشهر، زاهدان، زابل و

زهک؛

- صنایع غذایی در شهرستان های زهک، زابل، نیمروز، زاهدان، میرجاوه، ایرانشهر، سراوان، سیب و

سوران، سرباز، نیکشهر، چابهار و کنارک؛

- صنایع کانی های فلزی در شهرستان های چابهار، کنارک، سیب و سوران، زاهدان، خاش و ایرانشهر؛

- صنایع کانی های غیر فلزی در شهرستان های نیمروز، زاهدان، خاش، ایرانشهر، سراوان، سرباز، نیکشهر،

چابهار، کنارک، فنوج، دلگان و میرجاوه.

معدن

- بهره برداری معدنی (سنگ مس) در شهرستان های زاهدان، میرجاوه، خاش و ایرانشهر.

- بهره برداری معدنی (آنتیموان) در شهرستان های نیمروز، هامون، زاهدان و میرجاوه.

- بهره برداری معدنی (سنگ آهک) در شهرستان های زاهدان، نیکشهر، ایرانشهر، خاش، سراوان و سرباز.

ریاست جمهوری

سازمان برنامه و بودجه کشور

دسیرناژ شوراعالی آمايش سرزمین

شورای عالی آمایش سرزمین

- سایر معادن (پوزولان، کرومیت، گرانیت، منگنز، سنگ آهن، خاک صنعتی، نقره، طلا) در شهرستان های نيمروز، هامون، زاهدان، خاش، ایرانشهر، دلگان، نیکشهر، سرباز، مهرستان، سیب و سوران، سراوان و چابهار.

بازرگانی

- نقش لجستیکی و بازرگانی در شهرستان های چابهار، کنارک، زابل، زهک، زاهدان و میرجاوه؛
- مناطق آزاد تجاری در شهرستان های چابهار، زابل و زهک؛
- مناطق ویژه اقتصادی استان در شهرستان های سراوان، میرجاوه و سرباز؛
- بازارچه های مرزی در شهرستان های چابهار، سراوان، سرباز، میرجاوه، زابل، نيمروز و هيرمند.

گردشگری و صنایع دستی

- گردشگری دریایی در شهرستان های چابهار و کنارک؛
- گردشگری طبیعی (بوم گردی) در شهرستان های چابهار، سرباز، کنارک، نیکشهر، نيمروز، هامون، ایرانشهر، فنوج، خاش، میرجاوه، زاهدان و زابل؛
- گردشگری تاریخی در شهرستان های چابهار، کنارک، زابل، ایرانشهر، خاش، میرجاوه و سراوان؛
- گردشگری سلامت (گردشگری پزشکی) در شهرستان های زاهدان، زابل، ایرانشهر و چابهار؛
- صنایع دستی در شهرستان های چابهار، کنارک، زابل، هيرمند، هامون، ایرانشهر، خاش، میرجاوه، زاهدان و سراوان.

خدمات

- خدمات برتر در شهرستان های زابل، زاهدان و چابهار؛
- خدمات تخصصی درمانی در کانون های شهری پرجمعیت شامل شهرهای زاهدان، زابل و چابهار؛
- خدمات تخصصی حمل و نقل و انبارداری در شهرستان های چابهار، ایرانشهر، خاش، زاهدان، زابل، میرجاوه، سراوان، سرباز و نیکشهر؛
- خدمات پشتیبان تجارت و بازرگانی در شهرستان های چابهار، کنارک، فنوج، دلگان، قصرقند، بمپور، خاش، ایرانشهر، زاهدان، نيمروز، هامون و زابل.

انرژی

- تولید انرژی های تجدیدپذیر بادی - خورشیدی در شهرستان های زابل، نيمروز، هيرمند، هامون، دلگان، زاهدان، میرجاوه، خاش، ایرانشهر و سراوان؛

ریاست جمهوری

سازمان برنامه و بودجه کشور

دسیرناژ شوراعالی آمایش سرزمین

شورای عالی آمایش سرزمین

- تولید انرژی‌های برق حرارتی با امکان صادرات در شهرستان‌های سراوان، خاش، زابل، ایرانشهر و زاهدان؛

- تولید انرژی‌های انرژی ناشی از جزرومد در شهرستان‌های چابهار و کنارک.

تامین آب

- نمک زدایی از آب دریا در شهرستان‌های چابهار و کنارک؛

- احداث سد و بندهای ذخیره آب در شهرستان‌های سراوان، زاهدان، خاش، سیب و سوران، سرباز، کنارک، چابهار و مهرستان.

۳-۵- سیاست‌های سرزمینی توسعه بخش‌ها در استان

کشاورزی و دامپروری

- ارزیابی و قابلیت‌سنجی منابع اراضی و تدقیق آن با طبقه‌بندی اراضی مستعد آبیاری برای زراعت (سالانه و دائمی) و تیپولوژی اراضی جهت تعیین نظام بهره‌برداری مناسب از زمین؛

- تقویت و توسعه امکانات به منظور تولید محصولات کشاورزی با ارزش افزوده بالا و نیاز آبی کمتر در استان؛

- توسعه کمی و کیفی کشت تولیدات کشاورزی نوبرانه، گرمسیری، نیمه گرمسیری و مزیت‌دار با قابلیت صادرات مانند: خرما، انبه، پاپایا، موز و...؛

- اصلاح ساختار مصرف آب در بخش کشاورزی استان و رعایت الگوی مناسب کشت با شرایط اکولوژیک مصرف آب در محیط شهری و روستایی استان؛

- سازماندهی نظام مدیریتی کارآمد برای فعالیت‌ها و بهره‌برداری‌های کشاورزی استان با رعایت اصول زیست‌محیطی و حفاظت آب و خاک؛

- توسعه آبرزی‌پروری و شیلات، صیادی و گسترش مجتمع‌های صنعتی و نیمه صنعتی دام و طیور بنا بر مزیت‌های بومی و منطقه‌ای؛

- اعمال مدیریت بهینه در بهره‌برداری از منابع پایه و منابع زیست بومی به ویژه مدیریت بهره‌برداری از مراتع.

صنعت و معدن

- گسترش و تقویت زمینه‌ها و امکانات مورد نیاز برای توسعه صنعتی در راستای توسعه درونزای استان؛

- ارتقاء سطح مدیریت صنعتی استان و انجام اقدامات و فعالیت‌های ضروری برای بهینه‌سازی، نوسازی و اصلاحات مورد نیاز در ساختار صنعت استان؛

ریاست جمهوری

سازمان برنامه و بودجه کشور

دسیرناژ شوراعالی آمايش سرزمین

شورایعالی آمايش سرزمین

- ارتقاء سطح کارآمدی و گسترش سامانه‌های اطلاع رسانی در بخش صنعت به منظور دستیابی و استفاده مؤثر سرمایه گذاران و کارآفرینان؛
- برقراری ارتباط و تعامل واحدهای صنعتی با مراکز دانشگاهی و پارکهای علم و فن آوری و به کارگیری فن آوری نوین و پیشرفته در صنایع عمده؛
- ساماندهی صنایع استان برای رقابت پذیری، کاهش ریسک سرمایه گذاری، ارتقای بهره‌وری و ایجاد ارزش افزوده؛
- توسعه و استقرار صنایع تبدیلی و تکمیلی بخش کشاورزی در نقاط مستعد، امکان توسعه صنایع تبدیلی شیلات و صنایع دریایی در نوار ساحلی استان و توسعه و حمایت کارآمد از صنایع دستی؛
- پیش بینی پهنه‌های جدید و سازگار با شرایط زیست محیطی استان برای شکل‌گیری قطب‌های نوین توسعه صنعتی و استقرار صنایع مادر و بزرگ؛
- گسترش صنایع بومی و زود بازده روستایی در مناطق محروم استان با اولویت مناطق با خطر تخلیه جمعیتی؛
- ارتقاء جایگاه صنایع دستی با حمایت از تولید و فروش (از طریق ایجاد بازارچه و شهرک صنایع دستی)؛
- بهره‌گیری بهینه و مطلوب از موقعیت ویژه معدنی استان و توسعه اکتشافات در این زمینه و نیز افزایش ظرفیت بهره‌برداری از معادن موجود؛
- ایجاد زمینه‌های مناسب به منظور راه‌اندازی و افزایش فرآوری مواد معدنی.

نظام سکونتگاهی

- تجهیز نقاط شهری استان به خدمات برتر بر مبنای سطح عملکردی و وظایف محوله در برنامه آمايش استان؛
- تدوین الگوهای شهرسازی متناسب با ویژگی‌های فرهنگی و اقلیمی استان؛
- ایجاد زمینه‌های لازم برای نگهداشت جمعیت در روستاها، متناسب با توان‌های محیطی، با بهره‌گیری از منابع طبیعی و ظرفیت زیست بوم‌ها؛
- تقویت و تجهیز کانون‌های زیست استان (شهرها و روستاها) به عنوان مراکز و پایگاه‌های مقاومت در برابر بیابان‌زایی و کویر؛
- تجهیز مناسب مراکز برتر روستایی برای ایفای نقش محوله در هر سطح از فضاها روستایی.
- تقویت ارتباطات و پیوندهای اقتصادی-اجتماعی مناطق مرزی با مناطق داخلی کشور و مقابله با انزوا

ریاست جمهوری

سازمان برنامه و بودجه کشور

دسیرناژ شوراعالی آمایش سرزمین

شورایعالی آمایش سرزمین

- توجه خاص به توسعه مبتنی بر منافع و شرایط محلی و بومی در مناطق مرزی

بازرگانی

- ایجاد زمینه‌ها و شرایط لازم به منظور توسعه فعالیت‌های تجارتي و بازرگانی بین‌المللی در منطقه آزاد تجاری چابهار در همجواری با آبهای آزاد؛
- بهره‌گیری و به‌کارگیری روش‌های نوین بازاریابی و تقویت پیوند با بازارهای داخلی و خارجی؛
- توسعه و تقویت فعالیت‌های تجاری و بازرگانی در مناطق ویژه اقتصادی و مبادی مرزی استان؛
- راه‌اندازی فعالیت‌های تجاری و بازرگانی، کسب و کار، و سرمایه‌گذاری‌های خرد و کوچک مقیاس به منظور تشویق و توسعه پوشش‌های کارآفرینی با اولویت مراکز روستایی و عشایری استان؛
- ساماندهی شبکه مبادلاتی مناسب و متوازن بین نقاط مختلف استان (شهر و روستا) و امکان توسعه و تقویت آن با بازارهای خارجی و بین‌المللی؛
- ارتقاء مهارت‌های شغلی متناسب با نیازهای بازار کار.

گردشگری

- توسعه صنعت گردشگری استان با اتکا به گسترش و تقویت توریسم دریایی، اکوتوریسم و ظرفیت‌های با ارزش تاریخی و فرهنگی استان؛
- فراهم نمودن شرایط لازم به منظور سرمایه‌گذاری و تجهیز قطب‌ها، محورها و مراکز گردشگری استان؛
- حفظ و صیانت و استفاده بهینه از هنرهای سنتی و صنایع دستی و بومی استان؛
- ساماندهی و تأمین فضای مناسب سیاسی، اجتماعی و فرهنگی و رفع مشکلات و موانع جذب گردشگران داخلی و خارجی به استان؛
- کاربرد فناوری اطلاعات در صنعت گردشگری استان و توسعه و تجهیز مراکز و خدمات راهبندی.

فن آوری و اطلاعات

- توسعه و تقویت شبکه فیبر نوری در سطح استان و کارگیری فن آوری‌های پیشرفته در زمینه استفاده مطلوب از شبکه سراسری فیبر نوری؛
- توسعه و تقویت سامانه‌ها و تجهیزات فن آوری اطلاعات و ارتباطات در سطوح مختلف تشکیلات اداری، صنعتی، آموزشی، فرهنگی، خدمات و بازرگانی، تولید در استان؛
- ایجاد تمهیدات لازم به منظور توسعه فرهنگ و آموزش فن آوری اطلاعات در میان آحاد مردم.

بهداشت و درمان

- توزیع متعادل و متناسب خدمات درمانی در سطح نقاط شهری و روستایی استان؛

ریاست جمهوری

سازمان برنامه و بودجه کشور

دسیرناژ شوراعالی آمایش سرزمین

شورای عالی آمایش سرزمین

- گسترش ارائه خدمات درمانی و توانبخشی تخصصی و فوق تخصصی در استان.

حمل و نقل شبکه زیر بنایی و انرژی

- بهسازی و ارتقاء کیفیت محورهای ترانزیتی و مبادی مرزی استان با تأکید بر تقویت و تجهیز کریدورهای بین المللی استان؛

- توسعه و تقویت محور شمال به جنوب و شرق به غربی استان به منظور ارتباط منسجم با مناطق مرکزی کشور و مبادی خارجی؛

- تقویت و تجهیز شبکه راههای درون استانی؛

- توسعه و تقویت شبکه ریلی استان؛

- اتصال شبکه زیربنایی و زیرساختی مراکز صنعتی و معدنی استان به یکدیگر؛

- توسعه و تقویت شبکه حمل و نقل هوایی (فرودگاهی) استان به منظور ایفای نقشهای پیشبینی شده در برنامه آمایش استان؛

- تأمین و تقویت زیرساخت های مورد نیاز در زمینه تخلیه و توزیع کالا با توجه به موقعیت استان در عرصه ملی و بین المللی؛

- توسعه و تقویت و افزایش ظرفیت تولید نیروگاههای برق استان؛

- توسعه و تقویت شبکه انتقال گاز در سطح استان و امکان صادرات آن به خارج از کشور؛

- به کارگیری تدابیر لازم به منظور استفاده مطلوب و حداکثری از انرژی های نو با تأکید بر انرژی خورشیدی، باد، امواج در مناطق مستعد استان؛

- گسترش و تقویت مراکز سوخت رسانی در مراکز جمعیت و فعالیت استان؛

- توسعه مطلوب و منطقی استحصال و توزیع آب در استان به منظور استفاده بهینه از منابع موجود با بهره گیری از دانش بومی و مشارکت های مردمی در این زمینه.

اجتماعی فرهنگی

- بهره وری مطلوب و کارآمد از احساسات ملی و اسلامی اقوام و مذاهب مناطق مختلف استان در جهت تحکیم وحدت ملی و روابط فراملی؛

- ایجاد تمهیدات و امکانات لازم به منظور توسعه اجتماعی و گسترش و مشارکت مدنی آحاد مردم؛

- تلاش همه جانبه و حداکثری به منظور جلوگیری از ازدیاد و گسترش جرم و جنایت، اعتیاد، فروش مواد مخدر و نیز تأمین امنیت در کریدورهای حمل و نقل در استان؛

ریاست جمهوری

سازمان برنامه و بودجه کشور

دسیرناژ شوراعالی آمایش سرزمین

شورای عالی آمایش سرزمین

- ایجاد زمینه‌های برابر مشارکت جمعی اقوام و گروه‌های مذهبی در حل مشکلات استان و تحقق مردم مدار به جای توسعه دولت محور؛

- توزیع عادلانه درآمد و ثروت و خدمات در سطح استان با هدف رفع نابرابری‌های اجتماعی، فرهنگی و

.....

آموزش

- ایجاد شرایط و امکانات لازم برای بهره‌مندی کامل جمعیت لازم‌التعلیم از آموزش ابتدایی تا پایان متوسطه؛

- فراهم نمودن تسهیلات مورد نیاز برای دسترسی افزون‌تر به سطوح مختلف دوره‌های آموزشی عمومی و تخصصی؛

- تأمین امکانات و شرایط بهینه برای رشد و توسعه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در جهت پاسخگویی به نیازهای تخصصی توسعه در استان؛

- انجام اقدامات فراگیر برای آموزش نیروی کار در استان؛

- توسعه و تقویت مؤسسات علمی، پژوهشی و فن‌آوری "پارک‌های علم و فن‌آوری و سایر مراکز تحقیقاتی و پژوهشی" در زمینه‌های عمده فعالیتی و اقتصادی استان؛

- ایجاد ارتباط کارا و ثمربخش بین پیکره اجرایی و تولیدی و اقتصادی استان با مراکز دانشگاهی و آموزش عالی استان؛

- استقرار و توزیع متعادل مؤسسات آموزش عالی در سطح استان.

سیاسی - اداری

- تجهیز و ارتقاء کارآمدی و کیفی نیروی انسانی شاغل در ادارات دولتی؛

- اعمال نظارت مؤثر و کارا بر انجام امور اجرایی در استان؛

- ایجاد شرایط و امکانات لازم به منظور تحقق شبکه دولت الکترونیکی؛

- توسعه، تقویت و ساماندهی تشکلهای مردمی و شبکه‌های مدنی در استان؛

- تحقق مشارکت فعال و مؤثر آحاد جامعه در مراحل تصمیم‌سازی، تصمیم‌گیری، برنامه‌ریزی، اجرا و نظارت در استان.

۳-۶- تصویر سازمان فضایی استان در افق توسعه یافتگی

تخصص‌های اصلی مناطق برنامه‌ریزی و الگوی استقرار فعالیتها در استان

مناطق مستعد توسعه زیرساخت‌ها

ریاست جمهوری

سازمان برنامه و بودجه کشور

دسیرناژ شوراعالی آمایش سرزمین

شورای عالی آمایش سرزمین

- توسعه زیر ساخت‌های حمل و نقل (جاده‌ای) اعم از بزرگراه‌های آسیایی (AHV5) در محور سفیدآبه-زاهدان-خاش-ایرانشهر-نیکشهر-چابهار، بزرگراه‌های آسیایی (AHV1) در محور زرنج-زهک-زابل-زاهدان، بزرگراه‌های آسیایی (AH2) در محور میرجاوه-زاهدان-نصرت‌آباد، بزرگراه ساحلی در محور زرآباد-کنارک-چابهار، بزرگراه قطری در محور سراوان-زابلی-ایرانشهر-بمپور-بزمان، راه اصلی درجه یک در محور پیشین-قصرقند-نیکشهر-بنت-فnoj، راه اصلی درجه یک در محور کوهک-سراوان؛
- توسعه زیر ساخت‌های حمل و نقل (ریلی) اعم از محور زاهدان-زابل-زرنج، محور زاهدان-سفیدآبه، محور ایرانشهر-بزمان؛

- توسعه زیر ساخت‌های حمل و نقل (هوایی) اعم از فرودگاه بین‌المللی چابهار و فرودگاه سراوان؛
- توسعه زیر ساخت‌های حمل و نقل (دریایی) اعم از بندر بین‌المللی چابهار، بنادر تجاری کنارک، تنگ و بریس، بنادر صیادی گواتر، پسابندر، رودیک، گیشاب، رمین، تیس، پزم، گوردیم، بیردف، زرآباد و جد؛
- توسعه زیر ساخت‌های پشتیبان حمل و نقل (راهوندی) در شهرستان‌های چابهار، نیک شهر، ایرانشهر، خاش، زاهدان، زابل، هامون، نیمروز، هیرمند، میرجاوه، سراوان، قصرقند، بمپور و فنوج؛
- توسعه زیر ساخت‌های فیبر نوری در پهنه جنوبی و مرکزی استان؛
- توسعه خدمات پشتیبان تولید و لجستیک (انبارداری، سردخانه و ..) در شهرستان‌های چابهار، ایرانشهر، خاش، زاهدان، زابل، هامون، میرجاوه، سراوان، مهرستان، فنوج سرباز و نیکشهر؛
- توسعه زیر ساخت‌های تولید انرژی‌های بادی-خورشیدی در شهرستان‌های نیمروز، هیرمند، هامون، زابل، خاش، میرجاوه و زاهدان؛

- توسعه زیر ساخت‌های تولید انرژی‌های برق حرارتی در شهرستان‌های چابهار، کنارک، سیب و سوران، سراوان، خاش، زابل، بمپور، ایرانشهر و زاهدان؛
- توسعه زیر ساخت‌ها و تاسیسات گازرسانی در کلیه شهرستان‌های استان؛
- توسعه زیر ساخت‌های صادرات گاز در شهرستان سرباز، مهرستان، سراوان و میرجاوه؛
- توسعه زیر ساخت‌های آبرسانی، شبکه آبیاری وزهکش و احداث سد و بندهای ذخیره آب در شهرستان‌های سراوان، زاهدان، خاش، سیب و سوران، سرباز، ایرانشهر، بمپور، کنارک، چابهار و مهرستان؛

مناطق مستعد توسعه شهری و روستایی

- توسعه سکونتگاه‌های شهری در پهنه جنوبی استان با تاکید بر منطقه شهری چابهار - تیس - کنارک.
- توسعه سکونتگاه‌های شهری در پهنه مرکزی و شمالی استان با تاکید بر منطقه شهری ایرانشهر - محمدان - بمپور، منطقه شهری زابل و تقویت شهرهای سراوان، زابلی، سوران و هیدوج.

ریاست جمهوری

سازمان برنامه و بودجه کشور

دسیرناژ شوراعالی آمایش سرزمین

شورای عالی آمایش سرزمین

- توسعه سکونتگاه‌های شهری راهبندی و متصل کننده استان با استان‌های مجاور در کانون‌های شهری سفیدآبه، نصرت آباد، بزمان، گلمورتی، چگرد، کتیج و زرآباد.
- توسعه سکونتگاه‌های شهری مرزی و متصل کننده استان با کشورهای افغانستان و پاکستان در کانون‌های شهری دوست محمد، زهک، میرجاوه، جالق، کوهک، پیشین و ریمدان.
- ساماندهی حاشیه نشینی در پیرامون شهرهای چابهار، ایرانشهر، زاهدان و زابل.
- توانمندسازی و جلوگیری از تخلیه روستاهای مرزی در پهنه شرقی استان با تاکید بر منطقه سیستان و منطقه دشتیاری.

مناطق مستعد توسعه فعالیت‌های کشاورزی

- هرگونه گسترش اراضی کشاورزی مشتمل بر توسعه اراضی زراعی، توسعه باغات و توسعه کشت گلخانه‌ای در اراضی شییدار، منوط به جایگزینی با کشت سنتی دارای منابع آب مجاز و فعال (در حال بهره‌برداری) در سقف آب قابل برنامه‌ریزی ابلاغی استان برای مصارف کشاورزی می‌باشد.
- فعالیت‌های کشاورزی (زارعت) در شهرستان‌های چابهار، کنارک، زابل، زهک، هیرمند، هامون، سراوان، سرباز، نیکشهر، ایرانشهر و بمپور.
  - فعالیت‌های کشاورزی (باغداری) در شهرستان‌های خاش، زهک، سراوان، دلگان، مهرستان، چابهار، کنارک، هیرمند، قصرقند و فنوج.
  - فعالیت‌های کشاورزی (گلخانه‌ای) در شهرستان‌های سراوان، سیب و سوران، مهرستان، ایرانشهر، بمپور، دلگان، خاش، میرجاوه، چابهار و کنارک.
  - فعالیت‌های کشاورزی (تولید محصولات گرمسیری و نیمه گرمسیری) در شهرستان‌های ایرانشهر، سیب و سوران، فنوج، نیکشهر، قصرقند، دلگان، بمپور، سرباز، مهرستان، چابهار، سراوان و کنارک.
  - فعالیت‌های کشاورزی (گیاهان دارویی) در شهرستان‌های خاش، دلگان، سراوان، ایرانشهر، بمپور، زاهدان، مهرستان و زابل.
  - فعالیت‌های کشاورزی (دامداری اعم از دام سنگین و سبک) در شهرستان‌های نیمروز، هامون، هیرمند، زابل و زهک.
  - فعالیت‌های کشاورزی (دامداری به ویژه شتر) در شهرستان‌های خاش، زاهدان، دلگان، کنارک، چابهار، میرجاوه، ایرانشهر، بمپور، نیکشهر و نیمروز.
- مناطق مستعد توسعه فعالیت‌های صنعتی و معدنی

ریاست جمهوری

سازمان برنامه و بودجه کشور

دسیرناژ شوراعالی آمایش سرزمین

شورای عالی آمایش سرزمین

- صنایع دریایی (شناورهای دریایی قطعات و لوازم یدکی آنها و کارخانه تعمیر و اسکراب کشتی) در شهرستان‌های چابهار و کنارک.

- صنایع پتروشیمی و پالایشگاهی در شهرستان‌های چابهار و کنارک.

- صنایع فلزات اساسی و محصولات فلزی در شهرستان‌های چابهار و کنارک.

- صنایع شیمیایی، بهداشتی و دارویی در شهرستان‌های زاهدان، چابهار، ایرانشهر، زابل و دلگان.

- صنایع کشاورزی و ماشین آلات کشاورزی در شهرستان‌های چابهار، کنارک، ایرانشهر، زاهدان، زابل و زهک.

- صنایع غذایی در شهرستان‌های زهک، زابل، نیمروز، زاهدان، میرجاوه، ایرانشهر، سراوان، سیب و سوران، سرباز، نیکشهر، چابهار و کنارک.

- صنایع کانی‌های فلزی در شهرستان‌های چابهار، کنارک، سیب و سوران، زاهدان، خاش و ایرانشهر.

- صنایع کانی‌های غیر فلزی در شهرستان‌های نیمروز، زاهدان، خاش، ایرانشهر، سراوان، سرباز، نیکشهر، چابهار، کنارک فنوج، دلگان و میرجاوه.

- بهره‌برداری معدنی (سنگ مس) در شهرستان‌های زاهدان، میرجاوه، خاش و ایرانشهر.

- بهره‌برداری معدنی (آنتیمون) در شهرستان‌های نیمروز، هامون، زاهدان و میرجاوه.

- بهره‌برداری معدنی (سنگ آهک) در شهرستان‌های زاهدان، نیکشهر، ایرانشهر، خاش، سراوان و سرباز.

- سایر معادن (پوزولان، کرومیت، گرانیت، منگنز، سنگ آهن، خاک صنعتی، نقره، طلا) در شهرستان‌های نیمروز، هامون، زاهدان، خاش، ایرانشهر، دلگان، نیکشهر، سرباز، مهرستان، سیب و سوران، سراوان و چابهار.

مناطق مستعد توسعه خدمات و بازرگانی

- توسعه بندر بین‌المللی چابهار به عنوان هاب تجارت و بازرگانی.

- توسعه بنادر بریس و تنگ به عنوان بنادر کوچک - چند عملکردی.

- توسعه و ایجاد مناطق آزاد تجاری در شهرستان‌های چابهار، زابل و زهک.

- توسعه و ایجاد مناطق ویژه اقتصادی استان در شهرستان‌های سراوان، میرجاوه و سرباز.

- توسعه و ساماندهی بازارچه‌های مرزی در شهرستان‌های چابهار، سراوان، سرباز، میرجاوه، زابل، نیمروز و هیرمند.

مناطق مستعد توسعه فعالیت‌های گردشگری

- گردشگری تاریخی در شهرستان‌های چابهار، کنارک، زابل، ایرانشهر، خاش، میرجاوه و سراوان.

ریاست جمهوری

سازمان برنامه و بودجه کشور

دسیرناژ شوراعالی آمایش سرزمین

شورایعالی آمایش سرزمین

- گردشگری فرهنگی در شهرستان های ایرانشهر، زاهدان، زابل، هیرمند، مهرستان، سراوان، چابهار و کنارک.

- گردشگری سلامت در شهرستان های زاهدان، زابل، ایرانشهر و چابهار.

- گردشگری طبیعی (بوم گردی) در شهرستان های چابهار، سرباز، کنارک، نیکشهر، نیمروز، هامون، ایرانشهر، فنوج، خاش، میر جاوه، زاهدان، زابل.

- گردشگری ساحلی در شهرستان های چابهار و کنارک.

الگوی استقرار و نظام سلسله مراتبی مراکز سکونتگاهی

سلسله مراتب نظام سکونتگاه های شهری

- سطح یک (شهرهای بزرگ) مشتمل بر شهرهای زاهدان، چابهار، ایرانشهر و زابل.

- سطح دو (شهرهای میانی بزرگ) مشتمل بر شهرهای خاش، سراوان، نیکشهر و کنارک.

- سطح سه (شهرهای میانی متوسط) مشتمل بر شهرهای قصرقند، بزمان، پیشین، زابلی، میرجاوه، زهک، نگور، فنوج، زرآباد، جالق، سوران، تیس، رامشار و بمپور.

- سطح چهار (شهرهای کوچک) مشتمل بر شهرهای راسک، سرباز، نصرت آباد، دوست محمد، بنجار، ادیمی، محمدآباد، گلمورتی، بنت، محمدان، گشت، سفیدابه، کوهک، محمدی، نوک آباد، پسکوه، شهرک علی اکبر، اسپکه، بریس، کتیج و بندر تنگ.

- سطح پنج (روستا- شهرها) مشتمل بر هیدوچ، سیرکان، مسکوتان، جکیگور، آشار، درکس، پارود، اسفندک، چگرد، ساربوک، چانف، قاسم آباد، شهرک سرجنگل، ریگ ملک، قرقری، گلوگاه، قایم آباد، پلان، ده رئیس، شیرآباد، جزینک، تلنگ و پزم تیاب.

سلسله مراتب نظام سکونتگاه های روستایی

- سطح یک ۳۵ منظومه روستایی.

- سطح دو ۹۶ مجموعه روستایی.

- سطح سه ۳۵۳ حوزه روستایی.

- ۲۲ آبادی مستقل.

الگوی توزیع خدمات اجتماعی در سطح مناطق

فرهنگی و ورزشی

- توسعه و ایجاد مراکز فرهنگی و ورزشی در کانون های روستایی با اولویت مراکز مجموعه و حوزه روستایی.

ریاست جمهوری

سازمان برنامه و بودجه کشور

دسیرناژ شوراعالی آمایش سرزمین

شورایعالی آمایش سرزمین

- توسعه و ایجاد مراکز فرهنگی و ورزشی در کانون‌های شهری استان با محوریت شهرهای سطح یک.
- توسعه و ایجاد مجموعه ورزش‌های آبی در شهرستان‌های چابهار و کنارک.
- توسعه و ایجاد دهکده‌های ورزشی در منطقه‌های برنامه ریزی شمالی، شرقی، غربی و مرکزی.

درمانی

- توسعه خدمات تخصصی درمانی در کانون‌های شهری پرجمعیت شامل شهرهای زاهدان، زابل و چابهار.
- توسعه خدمات عمومی درمانی در کانون‌های شهری و مراکز منظومه‌های روستایی.
- توسعه مراکز بهداشت و سلامت در مراکز مجموعه‌های روستایی.
- توسعه مراکز گرد شگری سلامت (گرد شگری پزشکی) در شهرستان‌های زاهدان، زابل، ایرانشهر و چابهار.

آموزش عالی

- توسعه آموزش عالی با تاکید بر جذب دانشجوی خارجی در دانشگاه‌های سیستان و بلوچستان، زابل، چابهار و دانشگاه علوم پزشکی ایرانشهر، زابل و زاهدان.
- توسعه و احداث مراکز آموزش عالی مهارت محور در مراکز مناطق برنامه ریزی.
- توسعه مرکز اقیانوس شناسی و دریانوردی در چابهار.
- توسعه مرکز مطالعات کویرزدایی در دانشگاه زابل و سیستان و بلوچستان.
- توسعه مرکز تحقیقات تولید انرژی‌های نوین در زابل و زاهدان.
- توسعه مرکز تحقیقات نمک زدایی از آب دریا در چابهار و کنارک.
- توسعه مرکز آموزش عالی پزشکی در زاهدان، ایرانشهر و زابل.
- توسعه مرکز تحقیقات علوم زمین در خاش و زاهدان.
- توسعه و ایجاد پارک علم و فناوری در چابهار و زاهدان.

سازمان فضایی شبکه‌های اصلی زیربنایی

حمل و نقل زمینی

- بزرگراه‌های آسیایی (AH۷۵) در محور سفیدآبه- زاهدان-خاش- ایرانشهر- نیکشهر- چابهار، (AH۷۱) در محور زرنج- زهک- زابل- زاهدان، (AH۲) در محور میرجاوه- زاهدان- نصرت آباد و بزرگراه ساحلی در محور زرآباد- کنارک- چابهار و بزرگراه قطری در محور سراوان- زابلی- ایرانشهر- بمپور- بزمان.

ریاست جمهوری

سازمان برنامه و بودجه کشور

دسیرناژ شوراعالی آمایش سرزمین

شورای عالی آمایش سرزمین

- راه‌های اصلی درجه یک در محور پیشین-قصرقند-نیکشهر-بنت-فnoj-کتیج، محور کوهک-سراوان، چابهار-پلان-ریمدان، محور چابهار-بریس-پسابندر، محور فnoj-بنت-زرآباد، محور چابهار-نگور-درکس-جکیگور-راسک-پارود-سرباز-ایرانشهر، محور سرباز-زابل، محور خاش-گشت-سراوان-جالق، محور نوک آباد-شیرآباد-بزمان-گلمورتی-بمپور، محور خاش-میرجاوه و محور سفیدآبه-زابل-دوست محمد.
- شبکه ریلی محور سفیدآبه-زاهدان-خاش، محور ایرانشهر-چابهار، محور زاهدان-زابل-زرنج، محور نصرت آباد-زاهدان-میرجاوه و محور بزمان-ایرانشهر-زابل-سراوان-کوهک.

حمل و نقل هوایی

- فرودگاه‌های بین‌المللی با کارکرد فراملی در زاهدان و چابهار.
- فرودگاه‌های داخلی با کارکرد ملی در زابل، ایرانشهر و کنارک.
- فرودگاه‌های داخلی با کارکرد منطقه‌ای در خاش و سراوان.

حمل و دریایی

- بندر بازرگانی سطح یک با عملکرد فراملی در چابهار.
- بندر چندمنظوره سطح دو در بریس، کنارک، پزم، تنگ و پسابندر.
- بندر صیادی سطح سه در گواتر، زرآباد، گوردیم، بیردف، تیس، جد، گیشاب، رمین، رودیک،

ماده ۴- برنامه‌های اجرایی آمایش استان سیستان و بلوچستان به قرار زیر است:

سرمایه اجتماعی

- برنامه توسعه مشارکت، تعهد و اعتماد اجتماعی
- برنامه توسعه منابع انسانی و توانمندسازی اقشار آسیب‌پذیر
- برنامه کنترل آسیب‌های اجتماعی
- برنامه توسعه و ساماندهی اشتغال

بازرگانی

- برنامه توسعه و گسترش تجارب مدرن و تجارت الکترونیک و فراهم سازی زیرساخت‌ها و تسهیلات مرتبط
- برنامه حمایت از تسهیل و توسعه تجارت داخلی و خارجی و تنظیم قوانین و مقررات موردنیاز
- برنامه توسعه و ساماندهی پایانه‌های مرزی

صنعت و معدن

- برنامه ایجاد، توسعه، تجهیز و تکمیل زیرساخت‌ها، فضاها و تسهیلات مرتبط با صنایع

ریاست جمهوری

سازمان برنامه و بودجه کشور

دسیرناژ شوراعالی آمایش سرزمین

شورایعالی آمایش سرزمین

- برنامه توسعه، تکمیل و تجهیز زنجیره ها، خوشه ها، تعاونی ها و واحدهای فعال و نیمه فعال صنعتی
- برنامه توسعه و گسترش خدمات پشتیبان تولید صنعتی و معدنی
- برنامه حفاظت و صیانت از محیط زیست و کاهش آلودگی ها منتج از فعالیت های صنعتی و معدنی
- برنامه ارتقاء بهره وری معادن

کشاورزی و امنیت غذایی

- برنامه تجاری سازی مدیریت بازار محصولات کشاورزی
  - برنامه تکمیل و توسعه زنجیره های ارزش محصولات کشاورزی
  - برنامه تولید محصولات ارگانیک و سالم
  - برنامه بهبود بهره وری آب و اصلاح الگوی کشت
  - برنامه بازاریابی و تکثیر آبزیان
  - برنامه توسعه مکانیزاسیون کشاورزی
  - برنامه مدیریت مخاطرات محصولات کشاورزی
  - برنامه توسعه و توانمندسازی تعاونی ها و تشکل های کشاورزی
  - مقابله با بیابان زایی
  - بهبود بهره وری آب در عرصه کشاورزی و اصلاح الگوی کشت
  - برنامه توسعه مکانیزاسیون کشاورزی
  - برنامه تکمیل و توسعه زنجیره های ارزش محصولات کشاورزی
  - برنامه بهینه سازی بهره برداری تولید و فرآوری آبزیان
  - برنامه بازاریابی و تکثیر آبزیان
  - برنامه افزایش محصولات باغی و زراعی با تاکید بر محصولات دارای مزیت نسبی استان
  - برنامه توسعه کشت و فرآوری گیاهان دارویی
  - توسعه کشت گلخانه ای
  - برنامه توسعه پرورش دام و طیور
- آب**
- برنامه تأمین آب از منابع متعارف و نامتعارف
  - برنامه مدیریت تقاضای آب
  - برنامه ارائه خدمات آب شرب و بهداشتی شهری و روستایی

ریاست جمهوری

سازمان برنامه و بودجه کشور

دسیرناژ شوراعالی آمايش سرزمین

شورای عالی آمایش سرزمین

- برنامه بهسازی و توسعه تأسیسات آب و فاضلاب و بازچرخانی آب
- برنامه ارتقاء بهره‌وری آب در بخش‌های مختلف
- برنامه حفاظت و پایش کمی و کیفی منابع آب‌های سطحی و زیرزمینی
- برنامه ساماندهی و حفاظت از بستر و حریم رودخانه‌ها

محیط زیست و منابع طبیعی

- برنامه آبخیزداری و آبخوان‌داری
- برنامه حفاظت خاک
- برنامه پایش و مدیریت کاهش آلاینده‌ها
- تحقیق و توسعه در امور محیط زیست
- حفاظت و احیاء زیست بوم های آبی
- حفاظت و احیاء زیست بوم های خشکی

انرژی

- برنامه تامین انرژی
- برنامه توسعه انرژی‌های نوین و تجدیدپذیر

حمل و نقل

- برنامه ارتقاء ایمنی حمل و نقل
- برنامه توسعه حمل و نقل چند وجهی
- برنامه توسعه خدمات لجستیکی حمل و نقل

نظام سکونتگاهی و توزیع فضایی جمعیت

- برنامه تعادل بخشی فضایی سکونتگاهها
- برنامه ساماندهی کالبدی- فضایی سکونتگاه‌ها (شهری و روستایی)
- برنامه تاب آوری و توانمندسازی چند وجهی قلمروها (شهرستانها، شهرها و روستاها)

فرهنگ و هنر

- برنامه تقویت و حفظ آداب و رسوم و سنن فرهنگی
- برنامه توسعه زیرساخت‌ها و تجهیز فضاهای فرهنگی - هنری

میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری

- برنامه توسعه زیرساخت‌ها و تأسیسات و خدمات مرتبط با گردشگری
- برنامه بازاریابی و تبلیغات جاذبه‌ها و فعالیت‌های گردشگری

ریاست جمهوری

سازمان برنامه و بودجه کشور

دسیرناژ شوراعالی آمايش سرزمین

شورای عالی آمایش سرزمین

- برنامه حمایت از تولید و صادرات صنایع دستی
- برنامه حفظ و احیاء آثار تاریخی

دفاعی، امنیتی و پدافند غیر عامل

- برنامه ایجاد، توسعه، تکمیل و تجهیز زیرساخت‌ها، امکانات و تسهیلات مرتبط با مدیریت بحران
- برنامه هدایت، راهبری، پایش و شناسایی تهدیدات و مصون‌سازی و کاهش آسیب‌پذیری مردم، زیرساخت‌ها و کانون‌های جمعیت و فعالیت و استمرار خدمات ضروری (از طریق رعایت اصول، الزامات و ملاحظات دفاعی، امنیتی و پدافند غیر عامل)

- برنامه جامع پدافند غیر عامل و مدیریت بحران
- برنامه توسعه زیرساخت‌های لازم مدیریت بحران (متناسب با نقش استان در پشتیبانی از استان‌های مجاور در مواقع بحران)

- برنامه خروج تدریجی مراکز خطرزای غیرشهری از نقاط مسکونی
- برنامه اشراف، صیانت، مقابله، تحلیل و بررسی، معماری و مهندسی و هم‌افزایی اطلاعاتی و امنیتی در مسائل و اهداف راهبردی وزارت اطلاعات در محیط امنیت ملی
- برنامه ارتقاء امنیت پایدار، فراگیر و هوشمند مناطق مرزی مبتنی بر نقش مردم و فن‌آوری اطلاعات و صیانت از توسعه و کارکردهای سیاسی، فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی قانونی در مرزها

آموزش، علم و فناوری

- برنامه ایجاد، توسعه و تجهیز زیرساخت‌های پارک علم و فناوری، ایستگاه‌های تحقیقاتی و مراکز رشد
- برنامه ساماندهی مراکز و موسسات آموزش عالی
- برنامه توسعه و ساماندهی زیرساخت‌های آموزش و پرورش
- برنامه توسعه و ساماندهی آموزش فنی و حرفه‌ای

ارتباطات و فناوری اطلاعات

- توسعه زیرساخت‌های بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات
- برنامه ارتقاء امنیت فضای ارتباطات و فناوری

بهداشت و درمان

- برنامه توسعه زیرساخت‌های بهداشتی - درمانی

تربیت بدنی

- برنامه توسعه خدمات و تجهیز فضاهای ورزشی

اقتصاد و سرمایه‌گذاری

ریاست جمهوری

سازمان برنامه و بودجه کشور

دسیرناژ شورایعالی آمایش سرزمین

شورایعالی آمایش سرزمین

- برنامه تسهیل و جذب سرمایه گذاری داخلی و خارجی و جلب مشارکت ها
- برنامه توسعه زیرساخت های صادراتی
- برنامه تسهیل تجارت با تاکید بر بازگشایی بازارچه های مرزی
- برنامه توسعه اشتغال و کار آفرینی

ماده ۵- تمامی دستگاه های اجرایی ملی و استانی مکلف به رعایت مفاد این سند می باشند.

ماده ۶- کلیه فعالیت های تعریف شده در بخش های مختلف این سند باید به گونه ای باشد که مجموع نیازها و مصارف آبی آن ها محدود به سقف آب قابل برنامه ریزی استان در چارچوب پانزدهمین مصوبه ی شورایعالی آب در حوضه های آبریز درجه ۲- که توسط وزارت نیرو ابلاغ می گردد- باشد. وزارت نیرو مکلف است آب قابل برنامه ریزی به هنگام شده را در دوره های زمانی ۵ ساله بازنگری و به تفکیک بخش های مختلف مصرف و حوضه های آبریز درجه ۲، به استان ها ابلاغ نماید.

ماده ۷- سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان موظف است، گزارش عملکرد سالانه تحقق این سند را در پایان هر سال به دبیرخانه ارسال نموده و دبیرخانه نیز گزارشی از میزان تحقق پذیری اسناد آمایش همه استان ها را به شورایعالی ارائه می دهد.

ماده ۸- سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان موظف است تمهیدات لازم به منظور تحقق پذیری سند و هم چنین مطالعات آمایش استان در سطح استان را فراهم آورد.

ماده ۹- سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان موظف است به منظور تحقق عملیاتی سند؛ پیوند بین این سند با مطالعات آبی در سطح استان و برنامه های بلندمدت، میان مدت و کوتاه مدت از جمله بودجه سنواتی در استان را با تعامل و همکاری سازمان برنامه و بودجه کشور برقرار نماید.

ماده ۱۰- سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان موظف است حداکثر ظرف مدت یکسال، سند آمایش استان را بر اساس سند ملی آمایش سرزمین بازنگری، بروزرسانی و اسناد مربوطه را به دبیرخانه ارسال نماید.